

**27/2006 GOMENDIOA, ABENDUAREN 20^{KOA}, DERIOKO UDALARI
EGINA, HERRI-BIDEAN MAHAIK ETA AULKIAK JARTZEA
ARAUTZEN DUEN ORDENANTZA BETE DEZAN.**

Aurrekariak

1. Derioko herritar bat erakunde honi zuzendu zitzaion, esanez udalak ez zuela ezer egiten, 2003tik salaketa bidez etengabe hala eskatu zaion arren, udal arautegia betetzeko 1. solairuan dagoen bere etxe ondoko barruko plazan jarri den mahai eta aulkidun terrazari dagokionez.

Kexak zioen bide publikoan mahaiak eta aulkiak jartzeko ordenantza arautzaileak leku horretan mahai eta aulki errenkada bat jartzea baino ez duela baimentzen. Jardueraren titularrak ez ditu baldintza horiek betetzen, parkerantz bi altzari errenkada edo gehiago jarri baititu. Horrek zarata handiagoa eta eragozpenak eragiten dizkie auzotarrei, hain eremu mugatuan pertsona asko biltzen baitira.

Behin kexa izapidetzea onartuta, erakunde honek informazioa eskatu zion idatziz Derioko Udalari 2005eko maiatzaren 25ean. Jasotako erantzunak zioenez, “*erabilera publikoko eremu pribatua*” da eta horretara 80 etxebizitzak ematen dute. Arrazoi beragatik ez omen da beste kexarik egon eta plazako bertako auzotarrak, famili taldeak gehienak, izaten omen dira instalazio horiek erabiltzen dituztenak.

Mahaiak eta aulkiak “*jabari publikoan*” jartzeko baimena 2003ko irailaren 11n eman zuen udalak, zenbait baldintzaren pean, bide publikoan aulkiak, mahaiak, terrazak eta mahai hankabakarrak jartzeko udal ordenantza arautzailearekin bat etorritz.

Beste zenbait baldintzen artean, baimenak zioen mahai errenkada bakarra jarriko zela, beren aulkiekin, eta horrek ezin zezakeela establezimenduaren fatxadaren luzera gainditu. Halaber adierazi zuen baimena bera, indarraldia eta instalaziorako baimendutako ordutegia behin-behinekoak zirela.

2. Aurrekari hauek aztertuta, zenbait balorazio egin ahal izan genituen eta horiek Derioko alkateari helarazi genizkion, udalak onartu eta bere egingo zituelakoan.

Erreklamatzailleak helarazi zigun dokumentazioaren arabera, udalbatzako arkitekto tekniko aholkulariak 2005eko maiatzaren 18ko txostenean adierazi zuen, hainbat kearen berri izan ondoren eta inguruko bi tabernetan terrazak ustiatzeko baldintzak ez betetzearen inguruko hainbat salaketa aztertu ostean, beharrezkotzat jo zuela terrazek har zezaketen espazioa mugatzea.

Bestalde, Udaltzaingoaren 2004ko abuztuaren 5eko txostenak aipatu zuen, zenbait egunetan eta ordu desberdinetan establezimendua ikuskatu ondoren, “kasuren batean” udal ordenantza ez zela betetzen ikusi ahal izan zela. Hala ere, azpimarratu zuten ikuskapena soilik eskola-egunetan egin zela eta, beraz, ez zekitela terraza horrek asteburutan eta jaiegunetan zuen jarduera.

Hain zehaztasun gutxi duen txostenean aipatzen denetik, honakoa ondoriozta zitekeen:

- Ikuskapena egin zen egunetan, eguna eta ordua zehaztu ez arren, ordenantzaren 7. artikulua urratu zela egiaztatu zuten.
- Ez zen zehaztu zer urratze mota zen, ezta zein mailakoa ere, nahiz eta behin baino gehiagotan gertatu zela interpreta zitekeen, inoiz edo behin egin zela aipatzen baitzen.
- Ez zekiten asteburutako egoera zein zen, kaltetuaren arabera, horixe izan arren gogaikarriena, eta, beraz, salatutako jarduera ez zen unerik gogaikarrienean ikertu eta alderatu.

Aipatutako gabeziak gorabehera, txostenean baimenaren baldintzak betetzen ez direla frogatu zen. Hala ere, alkateak, urriaren 27ko 1012/2004 Dekretuaren bidez, erabaki zuen kaltetuari eskatzea **bere salaketaren baldintzak eta arrazoia zehatz zitzala**, Udaltzaingoaren txostenetatik ezin ondoriozta baitaiteke “*behar besteko funtsa duen arau-hausterik*”.

Jasotako dokumentazioan ez zen azaltzen interesdunari ebazpen horren berri eman zitzaienik. Nolanahi ere, izapide horrek ere ez lukeen justifikaziorik izango, Administrazioaren eskumena baita salatutako gertakarien egiazkotasuna modu arrazoituan zehaztea, nahiz eta, ordenantza horrekin bat etorritik, hori ez den oztopo prozedurak aurrera egin ahala arau-haustearen funtsa eta kasuan kasuko zigorra argitzeko, ordenantzaren 23. artikulua dioenaren arabera.

3. Hala ere, Derioko alkatearen erantzunak honakoa aipatzen zuen:

- Erabilera publikoko zortasuna zuen jabari pribatuko plaza zela berretsi zuen eta hori zaintzea eta babestea udalari zegokiola, bere eskumenari ezarritako legezko mugen barruan.
- Baimenean “jabari publikoa” agertzen zen, baina hori eredu okerra erabiltzeagatik egindako hutsegitea izan zela onartu zuen.
- Bertan instalatutako terrazak eremutan banatuta eta mugatuta daude eta, alkatetzak zekienez, erabiltzaileek behar bezala errespetatzen zuten.
- Adierazi zuen, tamalez, eta etorkizunean egoera hori aldatzeko neurriak hartzea aurreikusi zuten arren, udalbatzak ez zuela udaltzaingorik asteburutan.

Erantzun hori ikusita, udalari azaldu genion mahaiak eta aulkiak jartzeko baimenak jabari pribatuko eta erabilera publikoko zona ukitzen zuela eta, beraz, ordenantzaren 14. artikularekin bat etorritz, interesdunak, beharrezko gainerako dokumentazioarekin batera, lurzoruaren titularren baimena ere aurkeztu beharko lukeela, hori ezinbestekoa baita kasuan kasuko lizentzia emateko. Nolanahi ere, ez genuen argi baldintza hori bete zenik.

Erreklamatzailerak eta kaltetutako beste auzotar batek ekarri zuten dokumentazioak –argazki-materiala– eta salaketek zioten lizentzian ezarritako baldintzak ez zirela sistematikoki betetzen; horren inguruan ez da aipatzen alderdi horiek zehazteko espedienterik izapidetu zenik, ezta zein egun eta orduan ikuskatu ziren ere jarduera horiek, kaltetutakoek dokumentu bidez frogatutakoa alderatu eta, hala bazegokion, ezeztatzeko.

Egoerarik larriena asteburutan antzematen den arren (gainera, udalak orduan ez du udaltzaingorik), kontua da, dirudienez, urratzeak astean zehar ere gertatzen direla eta orduan ez lukeela eragozpenik egon behar ikerketa-lana egiteko, ezta salatzaileak ekarritako datuak (nagusiki, asteburuen ingurukoak) aztertu eta baloratzeko ere.

Ildo horretatik, aurreko gure idazkietan esandakoa berretsi genuen; alegia, kasuan kasuko aldebiko espedientearen bidez salaketak alderatzeko lanak egin zitezela, salatutako gertakarien egiazkotasuna modu arrazoituan zehazte aldera.

4. Udalak berriro erantzun zigun eta jakinarazi zigun, erabilera publikoko espazio pribatuetan terrazak eta mahai hankabakarrak jartzeko baimena ematerakoan, ez zuela inoiz lurzoruaren titularren baimena eskatu. Halaber adierazi zigun terrazaren mugapena ordenantzako aurreikuspenekin bat etorritz egin zen. Gainera, aipatu zuen Udaltzaingoak edo Bulego Teknikoak egindako txostenetatik bakar batean ere ez zuela beste urratzerik egiaztatu, okupatutako espazioaren mugapenari dagokiona izan ezik, eta hori ere, gainera, gauez bakarrik gertatzen zela, argazkietan bertan ikus daitekeen moduan.
5. Azkenik, kexa aurkeztu zuen pertsonak adierazi zigun egoerak aurreko ekitaldikoaren berdina izaten jarraitzen zuela. Apirilaren 29an eta 30ean eta maiatzaren 1ean, berriro instalatu ziren mahaiak eta aulkiak eta horrek auzotarrei pentsarazi zien jarduerak ez zuela beharrezko baimena. Orobat, terrazaren mugapena ere urratu zen. Pertsona horrek eta kaltetutako beste auzotar batek egoera hori salatu zuten Derioko Udalean, maiatzaren 4an aurkeztutako idazkiaren bidez, eta bertan eskatu zuten, halakorik izanez gero, emandako baimenaren berri eman ziezaiela, espedientean interesa zuten alderdi gisa. Aurrekoetan bezala, orduan ere salatutako gertakarien argazkiak ekarri zituzten, froga sinesgarri gisa.

Horren aurrean, 2006ko uztailaren 10ean, aurreko gure idazkietan ere aipatu genituen arrazoiak azaldu genituen eta, jasotako azken erantzuna aztertuta – aurreko atala–, egiaztatu genuen udalak onartzen zuela baimendutako baldintzak urratu zirela, horren inguruko neurririk hartu ez zuten arren.

Azken komunikazioan, 2006ko abuztuaren 4an jasotakoan, udalak jakinarazi zigun terraza jartzeko lizentzia 2006ko apirilaren 28an eskatu zela eta kasuan kasuko baimena 2006ko ekainaren 19an eman zela (ebazpen horren berri uztailaren 24an eman zitzaizen salatzaileei).

Bestalde, Udal Bulego Teknikoak instalazioaren mugak zehaztu zituen eta oraingoz ez da irregulartasunen bat egon denik adierazi, erreklamatzailleak salaketa gehiago eta, froga gisa, dagozkien argazkiak aurkeztu dituen arren.

Gogoetak

1. Nahitaez laburbildu egin behar izan dugun zerrenda luze horren bidez izapidetutako kexa-espeditentearen aurrekariak adierazi ostean, 2003az geroztik erreklamatzailerak jasan behar izan dituen gorabeherak irudikatu ahal izateko, udal jarduera ordenamendu juridikora egokitzen ote den aztertuko dugu.

Toki Erakundeen Ondasunei buruzko Araudia onartzen duen ekainaren 13ko 1372/1986 Errege Dekretuak 77. artikuluan dio jabari publikoko ondasunei ohiko erabilera komun berezia emateko lizentzia eskatu behar dela jabariaren izaera, hori xedemateko eta erabilera publikorako uzteko egintzak eta izaera orokorreko aginduak aintzat hartuta. Bide publikoak mahaiak eta aulkiak jartzea jabari publikoaren erabilera komun berezia da.

Bide publikoan aulkiak, mahaiak, terrazak eta mahai hankabakarrak jartzeko ordenantza arautzaileak, 1991ko uztailaz geroztik indarrean dagoenak, honakoa dio zioen azalpenean:

“Araupetzea eskainitako zerbitzuaren izaera eta, zerbitzua eskaintzeari dagokionez, gizarte eskakizunak eta gehiengoaren nahiak aintzat hartuta egingo da. Bide espazioa modu arrazionalen erabiltzea onuragarria izan daiteke udalerrarentzat, zerbitzua lortzeaz gain, gertakari kultural gisa, inolaz ere erdeinatu ezin den biltzeko eta eztabaidatzeko gunea sor baitaiteke; hortaz, zentzuzkoa dirudi bide espazioa helburu hori lortzeko erabiltzen uztea. Hala ere, bide espazioaren erabilera hori modu ordenatuan egin behar da, honakoak bermatuz: ahalik eta pilaketarik txikiena, irisgarritasun egokia, oinezkoen zirkulazio egokia eta bai erabiltzaileen bai jarduerak dituen trazatuari eta ezaugarriei lotutako pertsonen eta jardueren eskubideen eta ondasunen errespetua.”

Hortaz, espazio publikoen erabilera instalazio mota honekin bateragarria izateak udalaren ustez dakartzan onurak baloratu gabe, ordenantzak abiapuntu gisa dio beharrezkoa dela bide espazioa erabiltzaileen eta pertsonen eskubideak eta ondasunak errespetatuz ordenatzea.

Ordenantzaren 3. artikulua aplikazio eremua arautzen du. Horrela, dio ordenantza erabilera publikoko espazio guztietan dela aplikagarria, horiek jabetza publikokoak edo pribatukoak izan.

Guri interesatzen zaizkigun ondorioetarako, 14. artikuluan interesdunak lizentzia-eskabidearekin batera aurkeztu behar duen dokumentazio osagarria ezartzen da eta, zehazki, agintzen du “*Erabilera publikoko eta jabetza pribatuko lurzoruan jarri beharreko instalazioei dagokienez, **lurzorua**ren titularren baimena*” ekarri behar dela.

Bestalde, 23. artikulua emandako baimenaren baldintzak edo ordenantzako aginduak ez betetzearen inguruan dihardu eta kasuan kasuko zigorrak arautzen ditu. Isunaz gain, honakoa ere aurreikusten du:

*“b) Lizentzia baliogabetzea eta instalazioa kentzea, udal errekerimendua betetzen ez bada edo baldintzak behin baino gehiagotan betetzen ez badira.
c) Aurreko atalean aipatutakoari jarraiki, lizentzia baliogabetzen bada, establezimendua gaitasungabetu egingo da, gehienez ere bi urtez, etorkizunean ordenantza honetan ezartzen diren baimenak lortzeko.”*

Ordenantza arautzaileaz gain, kontuan hartu beharrekoa da baita ere zehatzeko ahala erregulatzen duen arautegia –Euskal Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioen zehatzeko ahalaria buruzko otsailaren 20ko 2/1998 Legea–, prozedurak aurrera egin ahala, urratzearen funtsa eta kasuan kasuko zigorra zehazteko, ordenantzaren 23. artikulua dioenaren arabera.

Azkenik, kontuan hartu behar da gainera tokiko gobernua modernizatzeko neurriei buruzko abenduaren 16ko 57/2003 Legeak ekarri duen legezko gaikuntza. Zehazki, Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legearen 139. artikulua berriak dio, toki intereseko bizikidetzako harremanak eta horiei dagozkien zerbitzu ekipamendu, azpiegitura, instalazio eta espazio publikoen erabilera behar bezala antolatzeke, toki erakundeek, arloko arautegi espezifikorik izan ezean, arau-hausteen motak finkatu ahal izango dituztela eta zigorrak ere ezarri ahal izango dituztela kasuan kasuko ordenantzetan jasotako betebeharrak, debekuak edo mugak betetzen ez badira.

2. Arauzko testuinguru honetan, Derioko Udalaren jarduna aztertu behar dugu.

Udalak, behin eta berriro, ordenantza arautzailearen 14. artikulua urratu du, erakunde honi helarazi dizkion jakinarazpenetan berariaz onartu duen bezala. Erabilera publikokoa eta titulartasun pribatukoa den plaza dela ikusita,

lurzoruaren titularren baimena eskatu beharko luke, hala badagokio, eskatutako instalaziorako baimena emateko. Erabilera publikoko zortasuna duen espazio horretako jabekideen komunitateak kasuan kasuko baimena eman beharko luke, legez eraturako bere organoen bidez.

Hala ere, udalak ez die jaramonik egin bere ordenantzei, 2006ko ekainaren 19an eman zen azken lizentzian ikus daitekeen bezala.

Bestalde, behin eta berriro eta froga gisa ekarritako argazkien bidez erreklamatzailerak eta kaltetutako beste auzotar batek salatu dute ez direla betetzen aulkiak, mahaiak, terrazak eta mahai hankabakarrak jartzeko baimenean jasota dauden baldintzak. Salaketa horien aurrean, udalak ez du espedienterik bideratu salaketa horiek egiaztatu eta horren arabera jarduteko.

Horregatik guztiagatik, erakunde hau sortzen eta arautzen duen otsailaren 27ko 3/1985 Legearen 11 b) artikuluan agindutakoarekin bat etorriz, honako gomendio hau egiten dut:

27/2006 GOMENDIOA, abenduaren 20koa, Derioko Udalari zuzendua

Bide publikoan mahaiak eta aulkiak jartzeko ordenantza arautzailearen 14. artikulua bete dezala eta, horretarako, lurzoruaren titularrei baimena eska diezaiela, legezko eran, Bestorrene kaleko X.aren ondoan terraza jartzeko.

Hala badagokio, kasuan kasuko espedientea izapidetu dezala leku horretan terraza instalatzeko eman zen baimenean ezarritako baldintzak ez betetzearen inguruan aurkeztu diren salaketak egiaztatzeko, ordenantza horren 23. artikuluekin bat etorriz.